

NIK o programie wspierającym wyprawkę szkolną

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: sobota, 04, październik 2014 00:00

Rafał Rudka

Odśłony: 1227

Ministerstwo Edukacji Narodowej zapewniło w ostatnich latach środki na realizację rządowego programu „Wyprawka szkolna” w wysokości umożliwiającej zaspokojenie szacowanych potrzeb. Choć wsparcia udzielono niemal wszystkim rodzinom, które złożyły wnioski o pomoc, to niestety blisko połowa pieniędzy zaplanowanych na dofinansowanie zakupu podręczników i materiałów dydaktycznych pozostała niewykorzystana. Tym samym pomoc nie dotarła do wszystkich uczniów z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, bo w programie początkowo zbyt wąsko zawężano krąg uprawnionych, a gminy i szkoły nieskutecznie informowały o możliwości uzyskania wsparcia oraz nadmiernie biurokratyzowały proces ubiegania się o pomoc.

W MEN, na podstawie zdiagnozowanych potrzeb społecznych (w oparciu o rzetelne dane, nadesłane przez wojewodów i ministrów prowadzących szkoły) opracowano założenia programu oraz zaplanowano jego efekty. W badanym okresie realizacja programu w skali kraju nie przyniosła jednak oczekiwanych rezultatów. W 2012 r. udzielono pomocy 332 tys. uczniów, czyli 60 proc. uprawnionym do otrzymania wsparcia, a w 2013 r. 386 tys. uczniów (67 proc. uprawnionych). W badanych latach wykorzystano odpowiednio 54 proc. (z zaplanowanych w 2012 roku 128 mln zł) i 55 proc. (z zaplanowanych w 2013 roku 179,5 mln zł) przeznaczonych na ten cel pieniędzy.

Na podstawie kontroli przeprowadzonej w województwie świętokrzyskim NIK stwierdziła, że stosunkowo niski poziom realizacji programu wynikał m.in. ze zbędnego formalizmu. Wymagano od rodziców nadmiernie szczegółowego udokumentowania sytuacji materialnej i życiowej oraz zupełnie niepotrzebnie spełnienia więcej niż jednego kryterium, warunkującego uzyskanie pomocy. Krótki czas wyznaczony na składanie wniosków nie pozwalał wielu rodzicom na zgromadzenie rozbudowanej dokumentacji, a pracownikom szkół na pełną diagnozę sytuacji rodzinnej i życiowej uczniów. Rodziny wielodzietne lub znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej w niskim stopniu korzystały z możliwości uzyskania pomocy, a gminy niewystarczająco skutecznie starały się pomóc tym rodzinom w aplikowaniu o środki dostępne w ramach programu. Kontrolowane gminy nie wykorzystywały dostępnych możliwości informowania o zasadach udzielania wsparcia, nie wskazywały także wszystkim uprawnionym, w tym rodzinom wielodzietnym i uczniom niepełnosprawnym, sposobów ubiegania się o pomoc.

Obniżenie skuteczności pomocy w skali ogólnopolskiej wynikało jednak także z przyjętych w rządowym programie rozwiązań, które automatycznie wyłączyły część uczniów z grupy uprawnionych do uzyskania wsparcia. Np. w programie na rok 2012 ograniczono możliwość korzystania z dofinansowania przez tych uczniów z klas pierwszych szkół podstawowych, którzy pochodzili z zamożniejszych rodzin wielodzietnych.

Nie uwzględniono w programie także części uczniów klas pierwszych z ponadgimnazjalnych szkół zawodowych, prowadzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministra Środowiska oraz Ministra Obrony Narodowej.

Program nie stworzył warunków do skutecznej pomocy uczniom szkół zawodowych, nie przewidywał bowiem możliwości refundowania kosztów podręczników do kształcenia w zawodach. Z dofinansowania nie zawsze mogły skorzystać wszystkie rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, gdyż do udziału w programie nie byli uprawnieni m.in. uczniowie słabosłyszący, a także uczniowie z niepełnosprawnością ruchową oraz uczniowie z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera. Części przygotowanych środków nie wykorzystano także z powodu braku szerokiej oferty wydawniczej podręczników, przeznaczonych dla uczniów niepełnosprawnych, szczególnie dla uczniów z lekkim upośledzeniem umysłowym oraz uczniów niesłyszących.

NIK o programie wspierającym wyprawkę szkolną

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: sobota, 04, październik 2014 00:00

Rafał Rudka

Odsłony: 1227

MEN poprawiało jednak z roku na rok rządowy program „Wyprawka szkolna”. NIK poświadcza, że większość wprowadzonych zmian spowodowała zwiększenie liczby odbiorców i poprawiła jego skuteczność:

- podwyższono podstawę obliczania dochodu, uprawniającego do skorzystania z programu dla uczniów klas pierwszych szkół podstawowych,
- włączono do programu na 2013 r. uczniów niepełnosprawnych z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz zróżnicowano kwoty dofinansowania w zależności od wybranego dla nich rodzaju podręczników,
- podniesiono kwoty dofinansowania do podręczników dla wszystkich grup uczniów, co umożliwiło refundację większości wydatków poniesionych na zakup podręczników do kształcenia ogólnego.

Nauczyciele uczestniczący w przeprowadzonej ankiecie w kontrolowanych szkołach województwa świętokrzyskiego wysoko ocenili przydatność programu w lepszym zaopatrzeniu uczniów w podręczniki. Ankietowani rodzice wskazywali z kolei, że ubieganiu się o pomoc najczęściej (37 proc.) przeszkadzały krótkie terminy wnioskowania, trudności w wypełnieniu wniosku, skomplikowane procedury oraz konieczność oczekiwania na refundację poniesionych wcześniej kosztów zakupu podręczników.

W MEN skutecznie realizowano w badanym okresie zadania związane z zapewnieniem środków na realizację programu. W latach 2012 - 2013 uruchomiono środki w wysokości umożliwiającej zaspokojenie szacowanych potrzeb, zgłoszonych przez wojewodów i ministrów prowadzących szkoły. Dotacja była przekazywana gminom i szkołom w wysokości i terminach przedstawionych w programie.

Z pełną treścią raportu NIK można zapoznać się [TUTAJ](#).

Źródło: NIK